

Emmen heeft als biobased tuinbouwgebied beste overlevingskansen

Telers in de Emmense glastuinbouwgebieden Klazienaveen en Erica hebben de beste toekomstpapieren als ze zich gaan focussen op de teelt van inhoudsstoffen voor de voedingsmiddelen-, cosmetische, medische en chemische industrie (biobased economy). Dit staat in de 'Regionale tuinbouwvisie Emmen', die op 17 december officieel overhandigd is aan wethouder Nynke Houwing.

In Klazienaveen en Erica zijn circa zeventig glastuinders met 230 ha glas gevestigd. Net als in de rest van de Nederlandse glastuinbouw verkeren zij in zwaar weer. Zo zwaar dat de situatie zorgwekkend is als niet nieuwe wegen worden ingeslagen, aldus Bureon en Roots Beleidsadvies, de samenstellers van de visie. „Tijdelijk wordt de malaise het hoofd geboden door zaad te telen en kassen te verhuren. Dit versterkt de ontwikkeling van het Emmense tuinbouwcluster niet blijvend”, meldt Gilbert Bal van Roots Beleidsadvies. Volgens de analisten zijn er twee toekomstscenario's: richten op de teelt van inhoudsstoffen of krachten bundelen in de afzet naar Noord- en Oost-Europa.

Krachtenbundeling moeilijk

„Biobased economy is een beter richtsnoer dan krachtenbundeling, omdat het verleden heeft aangetoond dat samenwerkingsverbanden gericht op de bundeling van de afzet in de praktijk niet allemaal even succesvol zijn geweest. Regionale ketenintegratie is

Achtergrond

Bredere bestemming Rundedal

Gebied het Rundedal grenzend aan het glastuinbouwgebied Klazienaveen heeft nog steeds als bestemming glastuinbouw. Als het echter aan de gemeente Emmen ligt behoort landbouwgrond, industrieterrein en woningbouw tot de mogelijkheden als marktpartijen zich aandienen. Dit staat in een ontwikkelvisie voor het gebied. In 2000 is begonnen met de aanleg van het gebied, waar 180 ha netto glas beschikbaar was. Er heeft zich sindsdien een lokale rozenteler gevestigd die echter failliet is gegaan.

Wethouder Nynke Houwing (links) van de gemeente Emmen denkt dat er kansen liggen voor biobased economy in Erica en Klazienaveen.

nu niet het sterkste punt van de Emmense glastuinbouwgebieden. De kans is groot dat inzetten op krachtenbundeling uitmondt in een voortzetting van dezelfde ontwikkelingen in Erica en Klazienaveen als in de afgelopen jaren”, redeneert Bal. Verder levert een rondgang onder betrokkenen in de regio het beeld op dat er meer draagvlak is voor biobased economy als toekomstscenario. Ondanks dat aan dit scenario onzekerheden kleven, biedt het volgens Bal meer perspectief door nieuwe afzetmarkten vooral net over de grens in Duitsland, hogere toegevoegde waarde en een goed imago voor het aantrekken van ondernemers van buiten de regio.

In het 'biobased-scenario' zijn er in 2025 minder telers actief met ook minder kasoppervlak. „Niet iedereen houdt zich echter bezig met de teelt van inhoudsstoffen. Er blijven siertelers actief in specifieke nichemarkten die daarvoor de juiste markten hebben weten aan te boren in Duitsland, Scandinavië en Oost-Europa”, benadrukt Sergej Bulterman van Bureon. Volgens de visie kan het derde glastuinbouwgebied in Emmen, het Rundedal, een rol spelen bij toekomstige ontwikkelingen (zie kader). Daarvoor moeten wel de bestemmingsmogelijkheden worden verbreed voor (duurzame) energievoorzieningen voor tuinders in Erica en Klazienaveen.

Kritische respons

Tuinders reageerden tijdens de presentatie kritisch op de visie. „Het moet niet zo zijn dat in deze regio kansen worden gezien voor

de teelt van inhoudsstoffen vanwege goedkope gronden en opstanden. Het moet meer opleveren dan de kostprijs en bijdragen aan ontwikkeling van het gebied”, aldus een aanwezige tuinder. Jolanda Heistek, kwartiermaker van het innovatieplatform PGA&I, reageert door te zeggen dat de biobased product-marktcombinaties die in Emmen worden uitgetest van een hoogwaardig niveau zijn waarvan een van de uitgangspunten is dat ook tuinders er aan moeten kunnen verdienen. En juist door dat begin en chemische industrie in de buurt, acht Houwing de kans aanwezig dat Emmen kan uitgroeien tot het toonaangevende biobased tuinbouwgebied van Nederland: „We hebben een voorsprong te pakken, laten we die proberen vast te houden. Dan zullen we ons on-Drents moeten gedragen door ons op dit vlak te profileren en deze positie te claimen.” Nico van Ruiten, voorzitter LTO Noord Glaskracht, begrijpt de kritische houding van telers. „Ondernemers zijn altijd geïnteresseerd in wat het oplevert en ik hoor bij dit scenario nog geen kwantitatieve doelstellingen. Toch adviseer ik ondernemers die daartoe de ruimte hebben de uitdaging aan te gaan. Ze moeten er dan wel in geloven, want zo starten alle nieuwe ontwikkelingen. Gezondheid en duurzaamheid zijn trends met toekomst, ook voor de glastuinbouw. Ze vergen echter een lange adem en zijn op korte termijn geen vervanging voor onrendabele glasteelten.” <